

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ Ігор ГЕРУШ
“ 06 ” _____ 2021 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ГЕНЕТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 225 Медична психологія
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

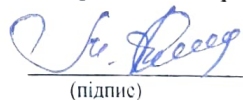
Курс навчання 3

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра психології та філософії
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри 25 серпня 2021 року (протокол № 1).

В. о. завідувача кафедри, доц.

(підпис)

(Марина ТИМОФІЄВА)

Схвалено предметною методичною комісією з суспільних та гуманітарних дисциплін
31 серпня 2021 року (протокол № 1).

Голова предметної методичної
комісії, доц.

(підпис)

(Ніна ЗОРІЙ)

Чернівці – 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Психології та філософії
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Тимофієва Марина Пилипівна – в. о. завідувача кафедри, кандидат психологічних наук, доцент, timofieva.marina@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/psihologiyi-ta-filosofiyi/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/a/bsmu.edu.ua/pssoc/
E-mail	psychology@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Героїв Майдану, 3
Контактний телефон	+380 (372) 526337

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	10
Практичні заняття	20
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Генетична психологія – галузь психологічної науки, що вивчає об'єктивні процеси зародження психічних явищ на основі попередніх та становлення нових психічних механізмів.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-ocinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultat-iv-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);

- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
загальна психологія	медична психологія
фізіологія	психоконсультавання
анатомія	патопсихологія
психодіагностика	психотерапія
експериментальна психологія	психологія сім'ї

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета викладання навчальної дисципліни – вивчення об'єктивних процесів зародження нових психічних явищ, які були в надрах попередніх, становлення нових психічних механізмів і знання про них на підставі знайдених передумов, що допоможе медичним психологам в усвідомленні основних підходів до організації психологічних досліджень у системі освіти, виявити можливі варіанти інтерпретації результатів цих досліджень і тих педагогічних висновків та рипущень, які з них впливають.

6.2. Завдання: оперувати понятійно-категоріальним апаратом генетичної психології; засвоєння основних категорії генетичної психології; вивчення методологічних принципів аналізу розвитку особистості, навчання та формування психічних новотворів; проведення генетичного психологічного дослідження з метою виявлення психологічних і соціальних чинників, що впливають на психічний розвиток.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

7.2. загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

7.3. спеціальні (фахові, предметні):

ФК 4. Здатність до вибору оптимальних методів та проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта.

ФК 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження та аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

ФК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, аналізування та систематизації одержаних результатів, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

ФК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інші індивідуальних особливостей пацієнтів.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати: основні теоретико-методологічні засади вікової психології, критерії та принципи вікових періодизацій життєвого шляху особистості, теорії розвитку людини, головні характеристики стадій розвитку, поняття кризи, види криз, їх прояви, особливості фізичного і когнітивного розвитку в різні вікові періоди, особливості діяльності та соціальних зв'язків у різному віці; психологічні основи навчання і виховання, предмет, завдання і методи педагогічної психології, психологічні аспекти педагогічної діяльності лікаря.

8.2. Уміти: вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом вікової та педагогічної психології;

- аналізувати стадії розвитку особистості з точки зору різних періодизацій;
- характеризувати періоди розвитку, враховуючи провідний вид діяльності, особливості емоційної та когнітивної сфер, поведінкових проявів, особливостей соціальних контактів;
- визначати кризи та пояснювати механізми їх виникнення;
- враховувати психолого-педагогічні аспекти навчальної та виховної діяльності лікаря.

8.3. Демонструвати:

ПРН 1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій для здійснення медичних та психологічних інтервенцій.

ПРН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.

ПРН 4. Здійснювати ідентифікацію, підготовку і виконання психологічного (медико-психологічного) втручання, яке необхідне для досягнення поставленої мети, використовуючи результати психодіагностики.

ПРН 5. Визначати принципи, тактику, характер лікування, реабілітації, медичної, психологічної, психоконсультаційної (психотерапевтичної), медико-психологічної допомоги.

ПРН 7. Інтерпретувати та прогнозувати вплив лікування на перебіг хвороби / розладу з метою оптимізації програм медичної, психологічної та медико-психологічної допомоги.

ПРН 10. Відшукувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення медичної практики.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Генетична психологія» відводиться 90 годин 3,0 кредити ЄКТС.

Модуль 1. Генетична психологія

Змістовий модуль 1. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження

Тема 1. Основні поняття, завдання генетичної психології. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження. Поняття та предмет генетичної психології. Місце генетичної психології в системі наук: еволюція та сучасний стан генетичної психології в Україні і світі. Генетична психологія як комплексна наукова дисципліна: теоретичні та методологічні основи. Сучасні уявлення про предмет і структуру генетичної психології. Основні завдання генетичної психології. Галузі застосування знань з генетичної психології. Сучасний стан генетичних досліджень у психології. Генетична психологія як окремий напрямок психології (С.Д.Максименко). Основні задачі психолого-педагогічного дослідження у генетичній психології. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження. Методологічні засади генетичної психології. Єдина система психологічних досліджень, що об'єднує різноманітні методи психології. Співвідношення метод-предмет. Принцип єдності логічного та історичного як форм пізнання. Співвідношення між методом пізнання, його об'єктом і предметом. Залежність між уявленням про об'єкт і вибором засобів (методів) побудови логіки конкретно-наукового дослідження.

Тема 2. Принципи пізнання психічних явищ. Теоретичні, емпіричні та експериментальні методи дослідження. Поняття метода у психології. Принцип теоретичної обґрунтованості емпіричного пізнання. Зв'язок між об'єктом і методом дослідження. Основне завдання теоретичних методів дослідження. Загальна характеристика емпіричних методів дослідження: спостереження, вимірювання, експеримент. Спостереження як основний, перший і обов'язковий метод дослідження психіки дитини. Стандартизовані методи дослідження психіки: види, правила використання, вимоги до їх застосування, особливості опрацювання результатів. Застосування проєктивних методик. Відмінність експериментальних методів від обсерваційних. Переваги і недоліки експериментальних методів дослідження. Відмінність між лабораторним і природним експериментом. Правила застосування констатуючого і формуючого експериментів. Застосування формуючого експерименту у віковій і педагогічній психології.

Тема 3. Біопсихічна підструктура особистості. Психологічний розвиток і навчання. Генетичний розвиток і навчання. Історія підходів до проблеми психічного розвитку і навчання. Головна мета генетичної психології. Генетичний метод наукового пізнання. Основна мета генетичного дослідження. Генетичний метод у філософії Гегеля. Застосування генетичного методу у дослідженнях психіки Ж. Піаже, Д. Болдвіна, К. Гросса, А. Біне та ін. Генетична епістемологія Ж. Піаже. Генетичний метод в дослідженнях проблем дитячої психології радянськими психологами (Г.С.Костюк, Л.С. Виготський, С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонт'єв, О.В. Запорожець та ін.). Розвиток як предмет психології. Дослідження П.П. Блонського. Культурно-історична теорія розвитку. Принцип розвитку як методологічний фундамент радянської психології початку ХХ ст. Наукові праці Л.С.Виготського, П.П.Блонського, М.Я.Басова. Сутність «феномену Виготського». Інструментальний метод дослідження психіки. Основні етапи аналізу теорії Піаже Виготським. Вчення П.Я.Гальперіна про поетапне формування розумових дій. Наукові праці В.В.Давидова, Д.Б.Ельконіна. Уявлення про розвиток у педагогічній психології. «Навчання», «виховання» і «формування особистості» - основні поняття радянської і пострадянської педагогічної психології. Функціональні і генетико-історичні методи дослідження в педагогічній психології. Теорія специфічних рушійних сил Г.С.Костюка. Формуючий експеримент – основний метод наукового психолого-педагогічного дослідження.

Змістовий модуль 2. Генетичні теорії у психології

Тема 4. Теорія вищої нервової діяльності І.П.Павлова. Генетична епістемологія Ж.Піаже. Матеріалістична інтерпретація природи та сутності психічних явищ (І.М.Сеченов, І.П.Павлов). Теорія рефлекторної діяльності. Рефлекс та рефлекторна діяльність. Головний принцип роботи великих півкуль з досліджень І.П.Павлова. Поняття позитивної та негативної індукції. Аналізатори. Мовна функція. Поняття і важливість клінічної бесіди за Ж. Піаже. Поєднання клінічної бесіди Ж.Піаже з експериментально-генетичним методом. Взаємодія мислення і діяльності. Розуміння психічних функцій і структур за Ж.Піаже. Дитячий егоцентризм. Соціалізації в системі поглядів Ж.Піаже. Стадії розвитку інтелекту дитини. Становлення нових психічних механізмів у життєвих процесах. Відродження втрачених дієвих функцій як предмет дослідження генетичної психології.

Тема 5. Асоціативно-рефлекторна теорія навчання. Теорія специфічних рушійних сил розвитку. Дослідження розумового розвитку школяра у процесі навчання. Методика навчання школярів з урахуванням їх типологічних особливостей (за Н.О. Менчинською). Управління навчальною діяльністю за допомогою програм, що ґрунтуються на теорії поетапного формування розумових дій. Психологічне дослідження особливостей формування психічних та особистісних якостей школяра в навчальному процесі. Рушійні сили розумового розвитку дитини (за Г.С.Костюком). Закони розумового розвитку. Внутрішні умови розумового розвитку школяра.

Тема 6. Теорія поетапного формування розумових дій. Теорія управління процесом засвоєння знань. Теорія навчальної діяльності. Значення формуючого експерименту у психології. Основні напрямки у психології навчання, що спираються на формуючий експеримент. Типи орієнтувальної основи дій (за П.Я. Гальперінім). Організація і поетапне формування розумових здібностей – ядро процесу засвоєння школярем нових знань, навичок і умінь. Циклічне управління процесом навчання (за Н.Ф.Тализіною). Застосування орієнтувальної моделі для вивчення дій, що виникли стихійно. Функції формуючого експерименту. Зв'язок між психічним розвитком дитини та її вихованням в навчанням. Значення загальноосвітніх систем у розвитку психіки дитини. Психологічна теорія взаємозв'язку навчання і розвитку (Л.С. Виготський, С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонтьєв, П.Я. Гальперін, Д.Б. Ельконін, О.В. Запорожець). Аналіз процесу навчання (В.В. Давидов). Експериментальне формування цілісної системи навчання. Кібернетична теорія навчання. Методологічні принципи аналізу розвитку і формування психічних новотворів. Місце кібернетики у системі наук. Вплив кібернетичних наук на педагогічну психологію. Експериментально-генетичний метод дослідження психіки. Основні принципи дослідження змістово-операціональної навчальної діяльності. Всезагальні, загальні і специфічні наукові методи генетичної психології. Зміст методу науки – теорія. Аналіз побудови наукового знання, ступінь і характер його обґрунтування в залежності від використаних для його дослідження методів. Поняття методу як знання організації власне пізнавальної діяльності людини. Основні підходи до визначення методу дослідження у психології. Уявлення про розвиток у педагогічній психології. «Навчання», «виховання» і «формування особистості» - основні поняття радянської і пострадянської педагогічної психології. Функціональні і генетико-історичні методи дослідження в педагогічній психології. Теорія специфічних рушійних сил Г.С.Костюка. формуючий експеримент – основний метод наукового психолого-педагогічного дослідження.

Тема 7. Кібернетична теорія навчання. Методологічні принципи аналізу розвитку і формування психічних новотворів. Поняття кібернетики. Розвиток кібернетики. Предмет, методи і цілі кібернетики. Кібернетика й інформація. Місце кібернетики в системі наук. Роль і значення кібернетики. Кібернетична теорія навчання.

Тема 8. Розвиток особистості в генетичній психології. мотивів, взаємодій, самосвідомості. Перебудова мотивів, взаємодій, самосвідомості в розвитку особистості. Розвиток спільної колективної діяльності. Творчий потенціал особистості. Уява як логічна форма пізнання дійсності у генетичних дослідженнях Л.С. Виготського, Д.Б. Ельконіна, О.М. Леонтьєва, В.В. Давидова. Формування механізмів довільної уваги в дошкільників у

дослідженні С.Г.Якобсон і М.М.Сафонової. Процес становлення особистості в генетичній психології. Розвитку творчості (вираження, опредметнення).

Тема 9. Поняття любові в генетичній психології. 1. Історія філософських роздумів про любов. Антична філософія любові. Середньовічна філософія любові: патристика і схоластика. Філософія любові доби Відродження. Ідея любові у філософів Нового часу. Любов як зв'язок особистості за П. Флоренським. Поняття любові за Е. Фроммом. Любов як форма і напрямок самоактуалізації особистості за А. Маслоу. Поняття «дуальний модус» Л. Бінсвангера. Поняття абсолютного самоствердження за О.Ф. Лосєвим. Поняття внутрішньої свободи, цілісність і гармонійність.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин				
	Всього	Лекції	Практичні заняття	СРС	Індивідуальна робота
<i>Змістовий модуль 1. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження</i>					
1. Основні поняття, завдання генетичної психології. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження.	4	2	2		Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення або реферату, виконання творчого завдання
2. Принципи пізнання психічних явищ. Теоретичні, емпіричні та експериментальні методи дослідження	2		2		
3. Біопсихічна підструктура особистості. Психологічний розвиток і навчання.	4	2	2		
Разом за змістовим модулем 1	10	4	6	0	
<i>Змістовий модуль 2. Генетичні теорії у психології</i>					
3. Теорія вищої нервової діяльності І.П.Павлова. Генетична епістемологія Ж.Піаже	2		2		Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення або реферату, виконання творчого завдання
4. Асоціативно-рефлекторна теорія навчання. Теорія специфічних рушійних сил розвитку	4	2	2		
5. Теорія поетапного формування розумових дій. Теорія управління процесом засвоєння знань. Теорія навчальної діяльності.	4	2	2		
7. Кібернетична теорія навчання. Методологічні принципи аналізу розвитку і формування психічних новотворів.	2		2		

8. Розвиток особистості в генетичній психології	2		2		
9. Поняття любові в генетичній психології	4	2	2		
10. Культурно-історична теорія розвитку.	6			6	
11. Уявлення про розвиток у педагогічній психології	6			6	Підготовка огляду наукової літератури, повідомлення або реферату, виконання творчого завдання
12. Психологія педагогічної діяльності	6			6	
13. Комп'ютерне конструювання психічних новотворів	6			6	
14. Сучасний стан генетичних досліджень у психології. Мотиваційний компонент навчальної діяльності	6			6	
15. Біхевіоризм, гештальт-психологія та структурний підхід Вундта	6			6	
16. Психоаналітичні теорії розвитку особистості та психіки	6			6	
17. Персоналістичні напрями вивчення розвитку	6			6	
18. Теорія розвитку поведінки людини П.П.Блонського	6			6	
19. Культурно-історична теорія розвитку Л.С.Виготського	6			6	
Підсумковий модульний контроль	2		2		
Разом за змістовим модулем 2	80	6	14	60	
Усього годин:	90	10	20	60	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
з навчальної дисципліни «Генетична психологія»
для студентів 3 курсу, спеціальності «Медична психологія»

№	Назва теми	К-сть год
1.	Основні поняття, завдання генетичної психології. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження.	2
2.	Біопсихічна підструктура особистості. Психологічний розвиток і навчання.	2
3.	Асоціативно-рефлекторна теорія навчання. Теорія специфічних рушійних сил розвитку	2
4.	Теорія управління процесом засвоєння знань. Теорія навчальної діяльності.	2
5.	Поняття любові в генетичній психології	2
Всього		10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни «Генетична психологія»
для студентів 3 курсу, спеціальності «Медична психологія»

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
<i>Змістовий модуль 1. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження</i>		
1.	Основні поняття, завдання та генетичної психології. Генетичний принцип в організації психологічного дослідження	2
2.	Принципи пізнання психічних явищ. Теоретичні, емпіричні та експериментальні методи дослідження	
3.	Біопсихічна підструктура особистості. Психологічний розвиток і навчання.	2
<i>Змістовий модуль 2. Генетичні теорії у психології</i>		
4.	Теорія вищої нервової діяльності І.П.Павлова. Генетична епістемологія Ж. Піаже	2
5.	Асоціативно-рефлекторна теорія навчання. Теорія специфічних рушійних сил розвитку	2
6.	Теорія поетапного формування розумових дій. Теорія управління процесом засвоєння знань. Теорія навчальної діяльності.	2
7.	Кібернетична теорія навчання. Методологічні принципи аналізу розвитку і формування психічних новотворів.	2
8.	Розвиток особистості в генетичній психології	2
9.	Поняття любові в генетичній психології	2
10.	<i>Підсумковий модульний контроль</i>	2
Всього		20

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Культурно-історична теорія розвитку.	6
2.	Уявлення про розвиток у педагогічній психології.	6
3.	Психологія педагогічної діяльності.	6
4.	Комп'ютерне конструювання психічних новотворів.	6
5.	Сучасний стан генетичних досліджень у психології. Мотиваційний компонент навчальної діяльності.	6
6.	Біхевіоризм, гештальт-психологія та структурний підхід Вундта	6
7.	Психоаналітичні теорії розвитку особистості та психіки	6

8.	Персоналістичні напрями вивчення розвитку	6
9.	Теорія розвитку поведінки людини П.П.Блонського	6
10.	Культурно-історична теорія розвитку Л.С.Виготського	6
	Всього	60

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Виступи на науковому студентському гуртку.
- Участь у наукових конференціях.
- Публікація доповідей у вигляді тез та статей у періодичній науковій пресі (журнали, збірники наукових праць).
- Виготовлення наочності згідно навчальних програм (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графологічні схеми практичних занять).
- Написання рефератів

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни «Генетична психологія»

1. Культурно-історична теорія розвитку.
2. Спадковість у людському розвитку.
3. Проблеми формування особистості.
4. Наукові праці Л.С.Виготського.
5. Сутність «феномену Виготського».
6. Теорія навчальної діяльності В.В. Давидова
7. Теорія розвиваючого і виховуючого навчання.
8. Функціональні і генетико-історичні методи дослідження в педагогічній психології.
9. Теорія специфічних рушійних сил Г.С.Костюка.
10. Особливості застосування генетичного методу у дослідженнях психіки Д. Болдвіном, К.Гроссом. А. Біне.
11. Формуючий експеримент – основний метод наукового психолого-педагогічного дослідження.
12. Психологія педагогічної діяльності. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності.
13. Феномен «нужда» як інтенція розвитку особистості.
14. Комп'ютерне конструювання психічних новотворів.
15. Психолого-педагогічні теорії навчання, пов'язані із комп'ютеризацією процесу навчання.
16. Формування у школярів «програмістського» мислення.
17. Теорія розвиваючого і виховуючого навчання
18. Основні психолого-педагогічні підходи дослідження розвитку психіки у процесі комп'ютеризації. Оптимальні способи застосування комп'ютерів у процесі навчання.
19. Сучасний стан генетичних досліджень у психології.
20. Мотиваційний компонент навчальної діяльності.
21. Успадкування моральних якостей і психіки.
22. Теорії «природженого зла».
23. Успадкована зумовленість моральності людини та її соціальної поведінки (М.М. Амосов, П.К. Анохін).
24. Особливості розвитку задатків.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

16. Поняття та предмет генетичної психології.
17. Завдання генетичної психології.
18. Місце генетичної психології в системі психологічних, медичних та інших дисциплін.
19. Еволюція та сучасний стан генетичної психології в Україні і світі.
20. Генетична психологія як комплексна наукова дисципліна: теоретичні та методологічні основи.

21. Галузі застосування знань з генетичної психології.
22. Генетична психологія як окремий напрямок психології (С.Д.Максименко).
23. Основні задачі психолого-педагогічного дослідження у генетичній психології.
24. Теоретичні і методологічні основи генетичної психології.
25. У чому особливість співвідношення метод-предмет?
26. Особливості співвідношення між методом пізнання, його об'єктом і предметом.
27. Історія підходів до проблеми психічного розвитку і навчання.
28. У чому полягає сутність генетичного методу наукового пізнання?
29. Яка основна мета генетичного дослідження?
30. Проаналізуйте особливості застосування генетичного методу у дослідженнях психіки Ж.Піаже, Д.Болдвіном, К.Гроссом. А. Біне та ін.
31. У чому полягає відмінність генетичної психології від генетичної епістемології Ж.Піаже?
32. Проаналізуйте особливості застосування генетичного методу в дослідженнях проблем дитячої психології радянськими психологами (Г.С.Костюком, Л.С. Виготським, С.Л. Рубінштейном, О.М. Леонтьєвим, О.В. Запорожцем та ін.).
33. У чому особливість досліджень П.П.Блонського?
34. У чому полягає сутність «феномену Виготського»?
35. Поясніть основні етапи аналізу теорії Піаже Виготським.
36. Вчення П.Я.Гальперіна про поетапне формування розумових дій.
37. У чому полягає значущість наукових досліджень В.В.Давидова, Д.Б.Ельконіна для розвитку генетичної психології?
38. «Навчання», «виховання» і «формування особистості» - основні поняття радянської і пострадянської педагогічної психології.
39. Функціональні і генетико-історичні методи дослідження в педагогічній психології.
40. Теорія специфічних рушійних сил Г.С.Костюка.
41. Формуючий експеримент як основний метод наукового психолого-педагогічного дослідження.
42. Дослідження розумового розвитку школяра у процесі навчання.
43. Проаналізуйте переваги і недоліки методики навчання школярів з урахуванням їх типологічних особливостей (за Н.О. Менчинською).
44. Проаналізуйте переваги і недоліки управління навчальною діяльністю за допомогою програм, що ґрунтуються на теорії поетапного формування розумових дій.
45. Що таке рушійні сили розумового розвитку дитини (за Г.С.Костюком)?
46. Які основні внутрішні умови розумового розвитку школяра?
47. Що таке теорія поетапного формування розумових дій?
48. Зв'язок між психічним розвитком дитини та її вихованням в навчанням.
49. Значення загальноосвітніх систем у розвитку психіки дитини.
50. Психологічна теорія взаємозв'язку навчання і розвитку (Л.С. Виготський, С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонтьєв, П.Я. Гальперін, Д.Б. Ельконін, О.В. Запорожець).
51. Аналіз процесу навчання (В.В. Давидов).
52. Експериментальне формування цілісної системи навчання.
53. Кібернетична теорія навчання.
54. Методологічні принципи аналізу розвитку і формування психічних новотворів
55. Всезагальні, загальні і специфічні наукові методи генетичної психології.
56. Аналіз побудови наукового знання, ступінь і характер його обґрунтування в залежності від використаних для його дослідження методів.
57. Проаналізуйте фази наукового пізнання.
58. У чому полягає залежність структури пізнання від рівня пізнання, на якому відбувається формування предмета?
59. Методи емпіричного пізнання.
60. Поняття емпіричних і теоретичних методів дослідження та їх взаємозв'язок.
61. Теоретичні, емпіричні та експериментальні методи.
62. Принцип теоретичної обґрунтованості емпіричного пізнання.

63. Зв'язок між об'єктом і методом дослідження.
64. Загальна характеристика емпіричних методів дослідження: спостереження, вимірювання, експеримент.
65. Стандартизовані методи дослідження психіки: види, правила використання, вимоги до їх застосування, особливості опрацювання результатів.
66. Застосування проєктивних методик.
67. У чому полягає відмінність експериментальних методів від обсерваційних?
68. У чому полягає відмінність між лабораторним і природним експериментом?
69. Правила застосування констатуючого і формуючого експериментів.
70. Застосування формуючого експерименту у віковій і педагогічній психології.
71. Етичні і правові аспекти застосування психологічних досліджень у дітей.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Вирішення ситуаційних задач:

- характеристика психологічних особливостей новонароджених та немовлят
- психологічних особливостей людини різних вікових груп
- характеристика психологічних особливостей учіння, навчання, виховання
- аналіз актуальних питань психології учіння
- аналіз актуальних питань психології навчання
- аналіз актуальних питань психології виховання
- аналіз актуальних питань психології педагогічного
- управління психічним та особистісним розвитком учня
- аналіз актуальних питань психології педагогічної
- діяльності та особистості вчителя
- аналіз актуальних питань педагогічної психології аномальних та екстремальних випадків

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Генетична психологія» застосовують наступні методи контролю:

Початковий – здійснюється під час проведення бесід, практичних занять і включає в себе перевірку знань теоретичного матеріалу, який студентами в процесі вивчення інших дисциплін (загальної психології, вікової та педагогічної психології тощо), що проводиться методом анкетування, фронтального усного опитування тощо.

Поточний – здійснюється на практичних заняттях. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темою заняття та активну участь студента в роботі семінару. Крім того, включає написання контрольних робіт, тестування, диктанту понять тощо. Поточний контроль на практичних заняттях проводиться з метою виявлення готовності студентів до занять у таких формах:

- вибіркоче усне опитування перед початком занять;
- фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами впродовж 5-10 хв.;
- фронтальна перевірка готовності студентів до заняття;
- письмові відповіді на окремі запитання практичного заняття;
- письмова (до 20 хв.) контрольна робота.

Проміжний – здійснюється на практичних заняттях і має дві цільові функції: перевірку засвоєння студентами основних положень лекцій, які читаються з курсу, і стимулювання поглибленого вивчення програмного матеріалу. Проводиться методом написання самостійних та контрольних робіт, складання кросвордів, проблемних таблиць тощо.

Підсумковий – здійснюється у формі підсумкового модульного контролю після закінчення вивчення всього курсу «Генетична психологія». Оцінювання здійснюється згідно регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

Підсумковий модульний контроль (ПМК)

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, **становить 80**.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Під час оцінювання засвоєння кожної теми студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної навчальної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну діяльність під час вивченні навчальної дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем з додаванням балів за індивідуальне завдання здобувача, але не більше 200 балів.

Конвертація традиційних оцінок у бали

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок								Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання				
			5	4	3	2	5	4	3	2	
Модуль 1 90/3	2 (№№ 1-2)	9	12	10	7	0	12	10	7	0	70

*Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кожному занятті: **120=12 x 9+12 (ICPC).***

*Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті: **70=7 x 9+7 (ICPC).***

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Максименко С.Д. Генетична психологія учіння людини: монографія / С.Д. Максименко. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 206 с.

19.2. Допоміжна

1. Балл Г.А. Костюк и его методологические уроки // Психол. журнал. 2000. Т. 21. №3. С. 112-116
2. Лысюк Л.Г. Эмпирическая картина становления продуктивного целеполагания у детей 2-4 лет. // Вопросы психологии, 2000, №1. С. 58-66.
3. Максименко С. Методологічний аналіз прогнозування та внутрішні лінії розвитку психічного здоров'я особистості / С. Максименко // Директор школи, ліцею, гімназії. 2011. № 5. С. 72-83.
4. Максименко С. Д. Онтогенез особистості / С.Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. 2006. № 9. С. 1-10; № 10. С. 1-10.
5. Максименко С. Д. Теорія специфічних рушіїв розвитку Г.С. Костюка. Проблеми сучасної психології: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України / за ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. Вип. 27. С. 7-19.
6. Обухова Л. Ф. П. Я. Гальперин среди современников / Л. Ф. Обухова // Вопросы психологии: науч. журн. 2014. № 2. С. 65-75.
7. Рибалко В. В. С. Д. Максименко: генетико - психологічна теорія народження, зростання та існування особистості / В. В. Рибалко // Практична психологія та соціальна робота. 2009. № 3. С. 1-5; Практична психологія та соціальна робота. 2009. № 4. С. 26-34.; Практична психологія та соціальна робота. 2009. № 5. С. 55-56.
8. Рубинштейн С.Л. Бытие и сознание. Человек и мир / С.Л. Рубинштейн. СПб. : Питер, 2003. 508 с.

19.3. Інформаційні ресурси

1. Сервер дистанційного навчання БДМУ. URL: moodle.bsmu.edu.ua
2. Сайт Буковинського державного медичного університету. URL: www.bsmu.edu.ua
3. Сайт кафедри психології та філософії БДМУ. URL: psychology.bsmu.edu.ua